

Fylkesmannen i Oppland

MØTEREFERAT		Dato: 21.05. 2013	
Rovviltnemnda i region 3/Oppland			
Møtet innkalt av	Sekretariatet v/Fylkesmannen	Referent	Sidsel Røhnebæk
Møtedato	16.mai 2013	Møtetid	Kl. 10.00-13.15
Møtested	Statens hus, Lillehammer	Møteleder	Ivar Odnes
Deltakere	Medlemmer i rovviltnemnda: Ivar Odnes, Jørund Ødegård Lunde, Olaf Nils Diserud og Signe von Streng Fylkesmannen: Steinar Fossum, Harald Klæbo, Victoria Kristiansen, Stein Egil Granli, Ulf Ullring, Lars Bjørke og Sidsel Røhnebæk		
Ikke til stede	Mariann Isumhaugen hadde meldt forfall		
Tilhørere	Terje Holen/OBS, Øivind Gaden/Mattilsynet Fra kl. 11.00 Heidi Kristoffersen/Naturvernforbundet Oppland og Inger Hansen/Bioforsk Nord Tjøtta.		
Kopi	Kristin Hille Valla, Sigurd Tremoen, Vebjørn Knarrum og Anders Prestegarden		

Åpen post fra kl.10.00 -10.15. Innlegg fra Øivind Gaden/ Mattilsynet og Terje Holen, Oppland Bonde- og Småbrukarlag.

Saksliste:

18/13 Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og saksliste godkjent. Høring forvaltningsplan region 1 behandles under sak 26/13, eventuelt. Egen sak, 27/13, om revidering av budsjett.

19/13 Godkjenning av referat fra møte 14. mars 2013

Referat godkjent.

20/13 Orienteringer

Korrespondanse rovviltnemnda region 3/Oppland fra 14.03. -16.05. 2013

Dato	Fra	Til	Tema
1. 09.03.13	Lesja kommune	Rovviltnemnda i region 3	Referat fra evalueringsmøte om beitesesongen i Lesja 2012
2. 09.03.13	Jaktlag og beitelag i Sør-Aurdal	Rovviltnemnda i region 3	Gaupejakt 2013
3. 13.03.13	Beitelaga i Sel og Vågå	Faglaga i Oppland, rovviltnemnda	Uttalelse vedr. endringer i RMP og FKT for 2013
4. 14.03.13	SLF-Statens landbruksforvaltning	Høringsinstanser	Høring – forskrift om kompensasjon ved restriksjoner i bruk av utmarksbeite på grunn av rovvilt
5. 19.03.13	Norsk Ornitologisk forening	DN	Bekymringsmelding vedrørende de økende erstatningene for sau tatt av kongeørn
6. 08.04.13	Miljøverndepartementet	Rovviltnemnda i region 3	Oppheving av vedtak om tilleggskvote for jakt på gaupe i region 3 i 2013

7. 11.04.13	Fylkesmannen i Oppland	Referansegruppe FKT/rovviltneemnda i region 3	Referat frå møte refransegruppe FKT – om rapport frå Bioforsk Nord Tjøtta
8. 15.04.13	Mattilsynet	Rovviltneemnda v/sekretariat	Jerv i Langsua, behov for ytterligere uttak
9. 22.04.13	Dovre kommune	DN	Søknad om hiuttak på jerv i Dovre kommune
10. 26.04.13	Rovviltneemnda i region 3	Rovviltneemnda i region 2	Høringsuttalelse – revisjon av forvaltningsplan for region 2
11.29.04.13	Fagлага i Oppland	Rovviltneemnda i region 3	Evaluering og prioritering av forebyggende tiltak i rovviltregion 3
12. 1.05.13	Nord-Fron kommune	DN	Søknad om uttak ulv
13. 02.05.13	Rovviltneemnda i region 3	DN	Tilråding vedr. søknad om uttak av ulv i Gudbrandsdalen
14. 03.05.13	Oppland Bonde- og Småbrukarlag	DN	Søknad om uttak ulv
15.02.05.13	Etnedal kommune	Husdyreiere i Etnedal, Sør-Aurdal og Nordre Land	Invitasjon til beitemøte 31. mai – med fokus på rovviltsituasjonen
16. 08.05.13	Vågå kommune	DN	Søknad om uttak av jerv
17. 13.05.13	NJFF-Oppland	Rovviltneemnda i region 3	Rapport gauperegistrering 2012/2013
18. 25.04. 13	Rovviltneemnda i region 1	Adresseliste	Forvaltning av rovvilt for region 1 – høring-frist 1. juni
19. 06.05.13	Prosjekt "Effektiv skadefelling av fredet rovvilt i Oppland"	Kommunale skadefellingsledere, kommunal rovviltforvaltning	Seminar om skadefelling av fredet rovvilt, Lillehammer 24. mai

Harald Klæbo orienterte om kontakter med DN og MD, tlf og e-post, om uttak av jerv og streifullv siden forrige rovviltneemndsmøte.

Andre orienteringer

- Det er gjennomført møte med referansegruppa for FKT-evalueringen
- Informasjonsbrosjyre er under bearbeidelse og skal sendes ut i månedsskiftet mai/juni slik som i 2012.
- Studietur til Nordland, Bodø-Saltdalen-Mo i Rana -17.-19. juni.

Vedtak: Brev og orienteringer tas til etterretning.

21/13 Kvotejakt gaupe – brev fra MD

Victoria Kristiansen orienterte.

- 29. nov. 2012: Rovviltneemnda vedtok totalkvote 8 dyr / 2 hunndyr
- 19. des. 2012: Vedtak av 29.11.12 ble påklaget av «Bygdefolk for rovdyr» og saken oversendt til Miljøverndepartementet
- 16. jan 2013: Rovviltneemnda sendte inn endret innstilling til klagebehandling med bakgrunn i SNOs vurderinger lokalt om antall familiegrupper. Tilrår heving av hunndyrkvote fra 2 til 3 med bakgrunn av oppdatert informasjon om familiegruppe-meldinger – trolig 7 familiegrupper.
- 24. jan 2013: MD avgjorde klagesaken med endelig vedtak: – totalkvote 8 dyr/3 hunndyr. *«Dersom man legger prognosen for 2013 til grunn, tilsier dette at kvoten kan settes noe høyere enn det som er vedtatt av nemnda. Ettersom prognosen for 2013 viser at det er stor sannsynlighet for at bestanden ligger nærmere syv familiegrupper før jakt..»*
- 14. mars 2013: Rovviltneemnda vedtok å øke gaupekvoten med ett dyr innenfor beiteprioritert område. *« Matematisk beregning i Rovdata og bestandsvurdering fra SNO etter jakt viser at region 3/Oppland har nær 7 familiegrupper av gaupe 2012/13»*
- 8. april 2013: MD opphever nemndas vedtak av 14.03.13. «Departementet anser vedtaket for ugyldig. Det må foreligge nye opplysninger som tilsier at rovviltneemnda kan

fatte et nytt vedtak. Etter departementets vurdering er det i dette tilfellet ikke grunnlag for å fatte nytt vedtak»

I brev av 8.april 2013 har Miljøverndepartementet følgende begrunnelse for oppheving av rovviltnemndas vedtak:

1. Rovviltforskriften § 11 tredje ledd: Rovviltnemnda har myndighet til å fatte vedtak, men det må foreligge nye opplysninger.
2. Nemnda viser i sitt vedtak til bestandsregistreringer fra SNO etter jakt som viser nær 7 familiegrupper i region 3. Dette er ikke kvalitetssikrede data. Det er Rovdata som har hovedansvaret for å levere bestandstall og overvåkningsdata til forvaltningen.
3. Nemnda viser i sitt vedtak til beregninger av gaupebestanden fra Rovdata (prognosemodellen). Det er de samme bestandstallene MD la til grunn i klagebehandlingen, og gir ikke grunnlag for nytt vedtak.

Rovviltnemnda diskuterte brevet. Rovviltnemnda vil skrive et brev til MD der en tar opp utfordringene med å forvalte gaupebestanden i henhold til vedtatt sonering. I brevet vil en også begrunne nærmere sitt vedtak om økt fellingskvote for gaupe.

Vedtak:

Sekretariat og leder utformer et tilsvar som skal behandles på neste møte i rovviltnemnda 17. juni 2013.

22/13 Status bestandsregistrering rovvilt

Harald Klæbo orienterte

a)Jerv.

Det var per 15. mai påvist 4 ynglehi av jerv (2 i Lesja, 1 i Dovre og 1 i Vågå*). 4 hi er gravd ut og det er påvist matlager, ikke yngling, i Lesja/Lordalen, Sør-Fron/Frydalen og Ringebru/Samdalen. SNO følger opp ytterligere 3 lokaliteter der det er aktivitet av jervetisper (Dovre/Sel, Lom og Skjåk). Det er gjort forsøk på hiuttak i Øyer. I Langsua er ei tisper tatt ut på ekstraordinær skadefelling av DN/SNO og i Skjåk/Luster er en hannjerv tatt ut. I Sogn og Fjordane har det vært 3 hiuttak. Generelt inntrykk er at det er mer jerv i Oppland i år enn i fjor.

** Etter møtet har en jervyngling i Kjelen/Finndalen/Lom gått inn som antatt. Region 3 har da 5 ynglinger av jerv totalt pr. 24. mai.*

b)Gaupe.

Årets overvåkningsdata på gaupe er ikke sluttrapportert – endelig rapport kommer tidlig i juni. Lokalt SNO anslår 6,5 -7 familiegrupper i Oppland. Årets kvote for gaupejakt var 8 dyr og 7 ble felt i perioden 1. februar til 21. februar. Ett dyr kom i fratrekk da en ung hanngaupe ble påkjørt i Gran 3. desember etter at kvotevedtaket var fattet. Etter at ordinær jakt var avsluttet, gjorde nemnda et vedtak om tilleggskvote på 1 dyr, og en hanngaupe ble felt i Ringebru 16. mars. Dette vedtaket ble kjent ugyldig av Miljøverndepartementet. Det ble felt 2 voksne hunndyr i 2013, av en hunndyrkvote på 3.

c)Bjørn

Det ble i 2012/2013 ikke påvist overvintring av bjørn i Oppland. Alle bjørner som er registrert i Oppland er hannbjørner. I 2012 ble det påvist 29 positive DNA-prøver(møkk og hår) fra 6 ulike individer mot 61 positive DNA-prøver i 2011 fra 10 ulike individer. En bjørn(ST3) ble felt på skadefelling i april 2012 i Fåberg vest. Registreringer ellers peker også i retning av lavere aktivitet av bjørn i 2012/13

d)Ulv

Så langt i denne registreringssesongen er det påvist 5 kull med valper i ulveflokker som lever på tvers av riksgrensen Norge/Sverige. Dette er flere enn noen gang tidligere siden dagens overvåking av ulvebestanden startet. Det må påregnes streifindivider av ulv i Oppland. Det

rapporteres nå jevnlig om observasjoner av ulv fra mange steder i fylket, og det har i år, som i fjor, vært endel observasjoner i Nord-Gudbrandsdalen. Det er svært vanskelig å anslå hvor mange individer som har vært innom fylket, men flere enn en, kanskje 3 ulike individer. Slike streifdyr kan erfaringsmessig gjøre stor skade på sau.

e)Kongeørn

Det er påvist 3 skader grunnet kongeørn på reinskalv i Lom tamreinlag.

Rovviltnemnda diskuterte bestandssituasjonen av fredet rovvilt i Oppland, spesielt streifende ulv. Rovviltnemnd vedtok enstemmig å sende brev til MD, DN, LMD og Energi- og miljøkomiteen på Stortinget om krav om uttak av ulv i region 3. Siste formulering/siste avsnitt i brevet ble vedtatt med 3 mot 1 stemmer.

Vedtak:

Krav om uttak av ulv i region 3

Rovviltnemnda har i møte den 16. mai 2013 fått en redegjørelse fra sekretariatet v/Fylkesmannen i Oppland om de mange observasjonene av ulv som her i fylket de siste par ukene. Observasjonene er stadfestet av Statens naturoppsyn og går fram av vedlegget. Nemnda mener de mange observasjonene kan tyde på at det er flere individer som er på streif i fylket.

Rovviltnemnda i Oppland er svært bekymret over ulveobservasjonene som er gjort i vårt område i vår. Vi står i fare for å få en tilsvarende situasjon som den vi opplevde på Lesja i fjor med store ulveskader på bufe. Vi står nå foran beitesesongen og det skal ikke være rovdyr med skadepotensiale i beiteprioriterte områder, jfr Stortingsforlikets pkt 2.2.19. I samme paragraf vektlegges også at sonopolitikken skal forvaltes tydelig. Observasjonene som er gjort synliggjør at vi har ulv som er i ferd med å etablere seg i beiteprioriterte områder.

I Stortingsforliket pkt 2.2.7 legges det til grunn at forvaltningen skal skje slik at beitenekt unngås, skal vi unngå en tilspisset situasjon hvor beitenekt vurderes av Mattilsynet, er Rovviltnemnda i sone 3 av den oppfatning at ulvene må tas ut nå umiddelbart og før beiteslipp.

Rovviltnemnda mener at DN i sin omtale av de streifende ulvene på <http://www.rovviltportalen.no/content/500047180/Unge-ulver-pa-vandring> («Unge ulver på vandring» publisert på «Rovviltportalen» den 2. mai i år), uttaler seg i strid med Stortingsforliket. Vi viser spesielt til følgende setning *«Ulvens vandringskapasitet på våren gjør at felling av slike dyr vil være lite målrettet og ha en usikker effekt i forsøk på å redusere tap av beitedyr. Å felle ulv vil derfor normalt være aktuelt først ved akutte skadesituasjoner»*.

Siste formulering/siste avsnitt i dette brevet ble vedtatt med 3 mot 1 stemmer. Det øvrige innholdet er vedtatt enstemmig.

Øvrige orienteringer tas til etterretning

23/13 Kvoter for betinget skadefelling 1.juni 2013 – 15. februar 2014

Harald Klæbo orienterte fra utsendte sakspapirer om bestandsstatus per dato og sekretariatets forslag til kvoter for betinget skadefelling på jerv, gaupe, bjørn og ulv. Nemnda har nå myndighet for alle fire rovviltartene.

a)Jerv.

Sekretariatet antar det vil bli utfordringer med jerv kommende beitesesong og foreslår en økning av kvoten for betinget skadefelling siden 2012.

b)Ulv

Det er en økning av norsk ulvebestand og av grenseflokkene. Sekretariatet foreslår en kvote på 4 dyr som vedtatt i 2012.

c)Bjørn

Det var mindre aktivitet av bjørn i Oppland i 2012, og registreringer så langt i 2013 peker i retning av aktivitetsnedgang, og sekretariatet foreslår en kvote på 2 dyr som er en reduksjon fra 2012.

d)Gaupe

Sekretariatet foreslår en kvote på 2 dyr. Det har aldri blitt felt gaupe i Oppland på skadefelling/barmark.

Sekretariatets forslag til vedtak:

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen ift nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen, og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser (jf sekretariatets saksframlegg) fatter Rovviltnemnda i region 3 (Oppland) følgende kvote for betingede fellingstillatelser for perioden 1. juni 2013 - 15. februar 2014:

*4 betingede skadefellingstillatelser på jerv
4 betingede skadefellingstillatelser på ulv,
2 betingede skadefellingstillatelser på bjørn og
2 betingede skadefellingstillatelser på gaupe.*

Nemnda kan til en hver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf rovviltforskriften § 8, jf §§ 1 og 3.

Nemnda diskuterte forslaget og vedtok sekretariatets forslag enstemmig.

Vedtak:

Ut fra retningslinjer for iverksetting av fellingstillatelser, bestandssituasjonen ift nasjonale bestandsmål, tapssituasjonen, og tidligere års erfaringer med fellingstillatelser (jf sekretariatets saksframlegg) fatter Rovviltnemnda i region 3 (Oppland) følgende kvote for betingede fellingstillatelser for perioden 1. juni 2013 - 15. februar 2014:

**4 betingede skadefellingstillatelser på jerv
4 betingede skadefellingstillatelser på ulv,
2 betingede skadefellingstillatelser på bjørn og
2 betingede skadefellingstillatelser på gaupe.**

Nemnda kan til en hver tid trekke tilbake betingede fellingstillatelser, for eksempel hvis det blir registrert eller fattet mistanke om annen avgang i løpet av perioden, eller hvis kjønns- og alderssammensetningen blant skutte dyr er uheldig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 og § 77, jf rovviltforskriften § 8, jf §§ 1 og 3.

24/13 Evalueringsrapport om FKT fra Bioforsk Nord Tjøtta, orientering v/Inger Hansen

Inger Hansen fra Bioforsk Nord Tjøtta orienterte om arbeidet og vurderinger fra rapporten "Evaluering og prioritering av forebyggende tiltak i region 3".

Vedtak:

Rovviltnemnda tar rapporten til orientering.

25/13 Evaluering FKT og veien videre.

Sidsel Rønnebak orienterte fra utsendt notat og vedtak fra 14. mars hvor rovviltnemnda i region 3/Oppland vedtok å engasjere teamet bak rapporten v/Inger Hansen til evaluering og prioritering av tiltak i de gaupeprioriterte områdene i Oppland.

Forslag til mandat:

Med bakgrunn i Bioforsk Rapport Vol 8 nr. 45 2013 skal Bioforsk Tjøtta i samarbeid med Bioforsk Løken, Norsk institutt for naturforskning og prosjektleder FKT ved Norsk Sau og Geit, også evaluere de forebyggende tiltak som er gjennomført i region 3 (Oppland) i områdene som er prioritert for yngling av gaupe. Arbeidet skal omfatte en vurdering og anbefaling om hvilke tiltak som det er aktuelt å iverksette i regionen framover.

Så langt det er mulig skal arbeidet beskrive den tapsreducerende effekten av de tiltak som er gjennomført både ut fra faglig og erfaringsbasert kunnskap. For nye tiltak som en ser kan være aktuelle, skal hovedutfordringer ved gjennomføringen av dem omtales.

Konkrete fokusområder i arbeidet:

- *Arbeidet rettes i hovedsak inn mot forebyggende tiltak mot gaupe, og tiltak som er gjennomført og som bør gjennomføres i kommunene innen for gaupeprioritert område i forvaltningsplanen (2012).*
- *Arbeidet skal omfatte en vurdering/drøfting med de kommuner som har størst areal og sauetall innenfor gaupeprioritert område om de tiltak som er gjennomført, og potensialet/begrensinger for andre tiltak.*
- *Arbeidet skal henvise til de føringene som går fram av den nye forskriften for bruk av midler til FKT som er vedtatt av DN. Spesielt ønsker vi en vurdering av mulighetene for gjennomføring av tiltak under § 5a i forskriften innenfor gaupeprioritert område og tiltak som avklarer tapsforhold. Vi etterspør en drøfting av de ev. hindringene som er for å få gjennomført slike tiltak.*
- *Uttak av rovvilt (skadefelling/kvotejakt) kan omtales som et tiltak, men ikke ha hovedfokus.*

Det skal så langt det er mulig oppgis kilder/referanser slik at rovviltnemnda og Fylkesmannen har mulighet for nærmere utdyping. Rapporten skal inneholde et sammendrag med hovedkonklusjoner. Arbeidet skal rapporteres med ferdig rapport den 15. november 2013.

Vedtak:

Rovviltnemnda vedtok enstemmig mandatet og framdriftsplanen.

26/13 Eventuelt/Høringingsuttalelse til region 1

Region 1 har sendt ut revidert forvaltningsplan på høring med høringsfrist 1. juni. Region 1 har ingen bestandsmål for fredet rovvilt.

Rovviltnemnda diskuterte planutkastet og vil sende en uttalelse.

Vedtak:

Sekretariat og leder utformer en høringsuttalelse innen 1. juni.

27/13 Budsjettjustering

Sidsel Rønnebak orienterte om FKT-midlene. De aller fleste FKT-søknadene er nå behandlet og midlene er løyvd slik:

Tiltak	Budsjett 2013	Løyvd 2013
§5a1: Tidlig nedsinking av sau	500 000	400 000
§5a2: Forsinket slipp på utmarksbeite		
§5a3: Flytting av sau/ tamrein til mindre rovviltutsatte beiteområder		
§5a4: Hjemmebeite		
§5a5: Beredskapsareal	200 000	200 000
§5a6: Rovdyravvisende gjerder		
§5a7: Kalving i gjerde		
§5b1: Bruk av vokterhund		
§5b2: Planlagt utvidet tilsyn som en nødvendig del av tiltak nevnt i § 5	1 100 000	1 100 000
§5b3: Kortvarig intensivt tilsyn som utføres kveld, natt og morgen når det er oppdaget akutte rovvildyrskader og i kombinasjon med bruk av f.eks kadaverhund eller nattkve	600 000	600 000
§5c: Andre tiltak som kan være direkte tapsreducerende	100 000	
Kadaverhundekurs		140 000
§6a: Utprøving av nye forebyggende tiltak mot rovviltskader, samt evaluering av effekter av igangsatte tiltak	400 000	
Prosjekt effektiv skadefelling, jegerkurs		190 000
§6b: Tiltak som avklarar tapsforhold, herunder elektronisk overvåking	500 000	
Oppland radiobjellelag		430 000
Planlagte tiltak med kadaverhund for å avklare tapsforhold		170 000
§6c: Forsknings- og utredningsoppgaver som bidrar til utvikling og iverksettelse av effektive forebyggende tiltak	350 000	
Gaupesporing, FKT-rapport m.m.		230 000
§7: Konfliktdempende tiltak	100 000	
Seminar og konferanser		75 000
Akutt	300 000	*415 000
Skadefelling	700 000	*900 000
Sum	4 850 000	4 850 000

Sekretariatet forslag til vedtak:

Budsjettet revideres, og posten "Skadefelling" økes fra kr. 700 000 til kr. 900 000.

Rovviltnemnda sluttet seg enstemmig til sekretariatets forslag.

Vedtak:

Budsjettet revideres, og posten "Skadefelling" økes fra kr. 700 000 til kr. 900 000

Neste møte blir 17. juni 2013, Statens hus, Bodø